

C16 Veiligheidsregio Hollands Midden

1. Inleiding

1.1 Beschrijving van de regio

De Veiligheidsregio Hollands Midden ligt binnen de provincie Zuid-Holland en heeft een oppervlakte van 831 km². De regio bestaat uit 25 gemeenten en het aantal inwoners bedraagt ruim 763.000. De regio strekt zich uit van de Duin- en Bollenstreek in het noorden via het Groene Hart naar de Krimpenerwaard in het zuiden. De regio kent stedelijke en plattelandsgebieden, met snelwegen, spoor- en waterwegen, strand, weilanden, rivieren en een plassengebied.

De regio heeft elf BRZO-bedrijven. Deze liggen ten westen van Gouda, op industrieterreinen tussen Leiden en Alphen aan den Rijn en ten noorden van Oegstgeest. De regio heeft in totaal drie attractieparken, twee daarvan zijn gelegen in Alphen aan den Rijn: Archeon en Avifauna. Daarnaast is in Lisse de Keukenhof gevestigd. De regio kent een aantal lagergelegen gebieden, waarvan Nieuwerkerk met zeven meter onder Normaal Amsterdams Peil (NAP) het laagst gelegen gebied is. De vele dijken en gemalen in het gebied bieden bescherming tegen wateroverlast. Op het gebied van vervoer van gevaarlijke stoffen kent de regio als aandachtspunten de autosnelwegen A4, A44, A12 en A20 en het spoor met vervoer tussen Europoort, Amsterdam en Duitsland. De hogesnelheidslijn (HSL) gaat door het grondgebied van de regio. Daarnaast is er luchtverkeer vanuit de nabijgelegen luchthavens Airport Rotterdam-The Hague en Schiphol.

De westzijde van de regio ligt aan de Noordzee. Zij grenst verder aan de veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond, Haaglanden, Zuid-Holland Zuid, Utrecht, Amsterdam-Amstelland en Kennemerland.

1.2 Gesignaleerde knelpunten in 2010

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek dat ten grondslag lag aan de *Staat van de Rampenbestrijding 2010* zijn voor de regio verbeterpunten opgesteld.

- Planvorming
 - De regio Hollands-Midden geeft aan in 2010 een nieuw beleidsplan op te stellen dat is gebaseerd op het risicoprofiel en wordt afgestemd met (de beleidsplannen van) de buurregio's, de betrokken waterschappen en het regionaal politiekorps.
- Risicoprofiel
 - De regio geeft aan dat zij werkt aan een nieuw risicoprofiel dat in 2010 zal worden voorgelegd aan de gemeenteraden. De totstandkoming van het risicoprofiel zal in lijn zijn met de Handreiking Regionaal Risicoprofiel.
- Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen
 - Het hanteren van een functionarisvolgsysteem (artikel 23 Wvr).
- Organisatie
 - In de organisatie is geen meldkamer en coördinerend commando beschreven (artikel 2.2.1 Bvr).
 - In het CoPI ontbreekt een voorlichtingsfunctionaris en een informatiemanager. Bij afwezigheid van de informatiemanager wordt niet voorzien in de functionaliteit van informatiemanagement (artikel 2.1.2 lid 1 Bvr).
 - In het Team Bevolkingszorg is geen functionaris aanwezig die belast is met het informatiemanagement (artikel 2.1.3 lid 1 Bvr).
 - In het ROT ontbreken de Secties Bevolkingszorg en Informatiemanagement (artikel 2.1.4 lid 1 Bvr).

- Het CoPI heeft geen beslispunten voorgelegd aan het ROT (artikel 2.1.2 lid 2 Bvr).
- De processen CRIB en Opvang en Verzorgen zijn tijdens de praktijktoets niet opgestart. Het proces Voorlichting wordt aangestuurd door het GBT (artikel 2.1.3 lid 2 Bvr).
- Bij de taakuitvoering van het ROT is geen sprake van afstemming met andere betrokken partijen (artikel 2.1.4 lid 2 Bvr).
- Alarmering
 - De criteria voor grootschalig alarmeren zijn niet beschreven (artikel 2.2.1 Bvr).
 - De taakuitvoering van de calamiteitencoördinator op de meldkamer (artikel 2.2.2 lid 1 Bvr).
 - Een tijdige alarmering en het informeren van de burgemeester (artikel 2.2.3 lid 1 Bvr).
 - De beschikbaarheid van een volledig meldkamerbeeld binnen vijf minuten nadat is voldaan aan de criteria als bedoeld in Artikel 2.2.1 Bvr (artikel 2.2.4 Bvr).
- Opschaling
 - Overschrijding van de opkomsttijden door de onderdelen van de hoofdstructuur (artikel 2.3.1 a tot en met d Bvr).
 - De regio heeft geen continuïteitsplan voor de hoofdstructuur (artikel 2.3.2 Bvr).
- Informatiemanagement
 - Het bijhouden van het totaalbeeld en het vastleggen van de verantwoordelijkheid voor het bijhouden van een centraal totaalbeeld (artikel 2.4.1 lid 1 en 2 Bvr).
 - Informatiemanagement op de meldkamer, in het CoPI, het ROT en het Team Bevolkingszorg (artikel 2.4.2 Bvr).

2. Huidige situatie

2.1 Aanpak knelpunten

Mede op basis van de rapportage *Staat van de Rampenbestrijding 2010* heeft de regio een nota opgesteld: 'Samenwerken loont, uitwerking eisen Wet veiligheidsregio's'. Hierin worden de eisen omschreven die aan de organisatie worden gesteld en waar de regio op punten nog niet aan deze eisen voldoet. De regio heeft vanwege financiële beperkingen – niet alle maatregelen kunnen uit de daarvoor beschikbare budgetten worden bekostigd - bestuurlijke keuzes gemaakt. De verkozen maatregelen zijn gerelateerd aan de in het regionaal beleidsplan 2012-2015 gestelde prioriteiten ter versterking van de generieke crisisorganisatie. Dit zijn:

- *Versterking gemeentelijke kolom.* De regio heeft een regionaal normenkader voor de gemeentelijke organisatie opgesteld en heeft inmiddels een nul- en een vervolgmeting uitgevoerd. Op basis van deze 'scans' worden verbeteractiviteiten uitgevoerd;
- *Samenwerking met partners.* Ten behoeve van de samenwerking heeft de regio inmiddels een aantal convenanten met crisispartners afgesloten, waarin onder andere afspraken zijn gemaakt over bereikbaarheid, alarmering en oefenen;
- *Informatiemanagement.* Het opnemen van netcentrisch werken als vast onderdeel binnen opleiden, trainen en oefenen, het invullen van piketfuncties voor informatiemanagement en het beschrijven van informatieproducten per proces uit het crisisplan;
- *Crisiscommunicatie.* Voor het proces Crisiscommunicatie zijn bijvoorbeeld inmiddels regionale pools ingesteld voor de adviseur in het ROT en het BT en het Hoofd Actiecentrum. Het is nog niet verplicht hiervan gebruik te maken.

De maatregelen hebben nog niet geleid tot het oplossen van alle verbeterpunten uit de *Staat van de Rampenbestrijding 2010*. De samenstelling en organisatie van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is conform het Bvr met uitzondering van het commando met een coördinerende taak. De regio hanteert een werkwijze waarbij meerdere CoPI's automatisch leidt tot een GRIP-2 situatie. In afwachting tot de opkomst van een ROT zal in een voorkomend geval één van de CoPI's een coördinerende taak hebben. Na opkomst van het ROT wordt deze functie daar ondergebracht.

De regio heeft de verbeterpunten die betrekking hebben op de samenstelling van teams in de planvorming opgelost. De opkomst van sleutelfunctionarissen is echter nog onvoldoende geborgd doordat functionarissen buiten de normtijd opkomen. Het gevolg hiervan is dat onderdelen van de hoofdstructuur niet binnen de gestelde normtijd starten met de werkzaamheden. De regio is eveneens nog niet in het bezit van een continuïteitsplan voor de hoofdstructuur. Het gaat hierbij om een overkoepelend document waarin alle genomen maatregelen staan opgenomen en beschreven waardoor de regio een onafgebroken en langdurige inzet van de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie denkt te garanderen.

Op het gebied van alarmering heeft de regio in ieder geval twee verbeterpunten opgelost. De regio heeft inmiddels in de GRIP-regeling en in het regionaal crisisplan de criteria voor grootschalige alarmering, inclusief de mandatering van de meldkamer, vastgelegd. Ook voldoet de calamiteitencoördinator aan de (wettelijke) eisen. Hieraan heeft de regio aandacht besteed bij de herijking van de werkprocessen Regionaal Coördinatiecentrum (RCC) en hoofdstructuur Crisisbeheersing Hollands Midden. Deze herijking is augustus 2010 afgerond. Of er thans sprake is van tijdige alarmering door de meldkamer kan op basis van de bevindingen niet worden beoordeeld. Bij de herijking van de werkprocessen is eveneens aandacht besteed aan het informeren van de burgemeester. De regio alarmeert bij bepaalde incidenten automatisch de burgemeester en de ambtenaar rampenbestrijding via een P2000-pager.

Op het gebied van planvorming in relatie tot informatiemanagement heeft de regio ten opzichte van de vorige staat een verbetering doorgemaakt. De regio heeft een blauwdruk bedrijfsvoering informatiemanagement (operationeel) opgesteld. Dit document is op 31 maart 2011 bestuurlijk vastgesteld. In dit document wordt de inrichting van informatiemanagement en de organisatie hiervan binnen de multidisciplinaire operationele organisatie van de veiligheidsregio beschreven. Zo wordt bijvoorbeeld omschreven welk onderdeel het totaalbeeld bijhoudt. De veiligheidsregio spreekt hierbij van een lopend proces, waaraan tijdens oefeningen en trainingen aandacht wordt besteed. Ondanks de aandacht die in de planvorming aan informatiemanagement wordt besteed, constateert de Inspectie dat in de uitvoering van het informatiemanagement nog ruimte is voor verbetering. Zo is de opkomst van informatiemanagers en de toegang van gemeentelijke actiecentra tot of het verstrekken van incidentinformatie aan gemeentelijke actiecentra nog onvoldoende geborgd, wordt nog te weinig relevante informatie in het eigen beeld en in het totaalbeeld opgenomen en is de informatie onvoldoende duidelijk en samenhangend gegroepeerd.

Het risicoprofiel, beleidsplan en het crisisplan zijn op een enkel onderdeel na conform de Wvr opgesteld. De regio heeft de ingebruikname van een functionarisvolgsysteem voorbereid. De feitelijke registratie zal vanaf 2013 plaatsvinden.

2.2 Lopende projecten en ontwikkelingen (midden)lange termijn

De regio heeft als doel de bovenregionale samenwerking de komende tijd te versterken. Ook heeft de regio het streven per 1 juli 2013 over te gaan naar een gezamenlijke meldkamer met de Veiligheidsregio Haaglanden in de nieuwe huisvesting van de meldkamer Haaglanden in 'De Yp' te Ypenburg. Hiermee worden capacitaire problemen opgelost en kan een kwaliteitsimpuls aan de meldkamerprocessen worden gegeven.

De regio heeft een procesbeschrijving van aanvraag tot uitgifte opgesteld voor evenementenveiligheid. Hierbij wordt gezamenlijk met de hulpverleningsdiensten gekomen tot een advies aan de gemeente. Naar aanleiding van dit advies zullen ook verbanden met de operationele voorbereiding gelegd gaan worden.

De regio heeft de gemeentelijke processen beschreven in haar Deel II van het regionaal crisisplan. Voor de uitvoering van deze gemeentelijke processen heeft de regio ook haar eigen normenkader opgesteld aan de hand van de geldende regelgeving. De regio heeft al een nulmeting en een vervolgmeting uitgevoerd.

Op het gebied van planvorming is multidisciplinaire risicoadvisering voorbereid. Bijvoorbeeld voor BRZO-bedrijven wordt het brandweeradvisie uitgebreid naar een multidisciplinair advies. De aankomende periode wordt dit verder geoperationaliseerd.

De regio heeft inmiddels een analyse gemaakt van de aanbevelingen die in meerdere rapporten zijn gedaan over het schietincident te Alphen aan den Rijn. De regio heeft aan de hand hiervan een eigen lijst met aanbevelingen opgesteld. De regio heeft ook aanbevelingen opgesteld die zijn voortgekomen uit de evaluatie van de systeem oefening Paperclip. De analyses en de aanbevelingen zijn bestuurlijk vastgesteld. De aanbevelingen zijn opgenomen in de jaarplannen 2013 van de multidisciplinaire werkgroepen en de monodisciplinaire kolommen.

2.3 Planvorming

2.3.1 Risicoprofiel

Het regionaal risicoprofiel is opgesteld naar het model van de Handreiking Regionaal Risicoprofiel en is bestuurlijk vastgesteld. De regio voldoet inhoudelijk niet volledig aan alle elementen die de Wvr verplicht stelt aan de inhoud van het risicoprofiel. Een overzicht van risicovolle situaties binnen de eigen veiligheidsregio die kunnen leiden tot een brand, ramp of crisis is niet separaat in het risicoprofiel opgenomen. Er heeft een regionale risico-inventarisatie plaatsgevonden waarbij de uitkomsten zijn besproken met externe belanghebbenden en de gemeenteraden. Op basis daarvan wordt in het risicoprofiel verwezen naar specifieke risico's in de provinciale risicokaart met een verdere uitwerking in het beleidsplan.

Voor het jaarlijkse overleg over risico's organiseert de veiligheidsregio thema-bestuursvergaderingen waarin met de verschillende partners over risico's wordt gesproken. Daarnaast wordt besproken hoe men elkaar behulpzaam kan zijn bij crises, worden convenanten geëvalueerd en kan men elkaar via dit podium beter leren kennen.

In het risicoprofiel is aandacht voor bovenregionale aspecten. In de paragraaf 'grensoverschrijdende risico's' worden bijvoorbeeld de risico's infrastructuur wegen, uitval vitale objecten, overstromingen, toxische wolk en duinbranden benoemd. De regio geeft aan dat zij voor deze risico's afspraken dient te maken met de haar aangrenzende regio's. Deze afspraken maken onderdeel uit van het regionaal beleidsplan en crisisplan. Voor overstromingen zijn bijvoorbeeld bovenregionale rampbestrijdingsplannen opgesteld en voor het samenwerkingsverband tussen de vier veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland worden thans alle grensoverschrijdende risico's (scenario's) beoordeeld. Landsgrensoverschrijdende risico's worden in het risicoprofiel niet benoemd.

2.3.2 Beleidsplan

Het regionaal beleidsplan is bestuurlijk vastgesteld. Het beleidsplan, dat is gebaseerd op het risicoprofiel, voldoet voor wat betreft de inhoud volledig aan het gestelde in de Wvr. Zo is bijvoorbeeld het beleidsplan afgestemd met de aangrenzende veiligheidsregio's, de betrokken waterschappen en het betreffende regionale politiekorps en zijn de gemeenteraden gevraagd hun zienswijzen te leveren.

Het geven van adviezen wordt in het beleidsplan vrij algemeen omschreven; 'de veiligheidsregio adviseert gevraagd en ongevraagd aan gemeenten, provincies en andere bestuursorganen over risico's, zoals in de Wvr is beschreven'. Uit documenten die de regio heeft verstrekt blijkt dat de veiligheidsregio in dit verband inmiddels de niet-wettelijke adviesfunctie heeft uitgevoerd ten behoeve van evenementen.

2.3.3 Crisisplan

Het regionaal crisisplan is op 10 november 2011 bestuurlijk vastgesteld. In het crisisplan wordt aan alle in de wet genoemde artikelen voldaan. In het crisisplan is een algemene beschrijving van de organisatie, verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden opgenomen. Ook worden de afspraken met andere bij mogelijke rampen en crises betrokken partijen in het crisisplan omschreven. Deze zaken staan beschreven in Deel I van het crisisplan.

De regio heeft ook een Deel II opgesteld. Dit deel is op 8 november 2012 bestuurlijk vastgesteld. In Deel II is de beschrijving van de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden met betrekking tot de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen inzake de rampenbestrijding en crisisbeheersing opgenomen.

Het crisisplan is afgestemd met een aantal buurregio's. Naar aanleiding van een convenant met de andere veiligheidsregio's in Zuid-Holland zijn afspraken gemaakt over de afstemming van elkaars crisisplannen, waarna deze afstemming ook heeft plaatsgevonden

Ten slotte is voldaan aan de verplichting om het crisisplan aan de CdK te zenden.

2.3.4 Bovenregionale en internationale ontwikkeling

2.3.4.1 Voorbereiding bovenregionale incidenten

Op basis van de nationale risicobeoordeling 2008 zijn incidenttypen benoemd die een bovenregionale en/of nationale impact kunnen hebben. Dit zijn geen prioriteiten zoals bedoeld in de Wvr¹, maar zijn wel onderwerpen waar (nationaal) belang aan wordt gehecht. De onderwerpen zijn verder uitgewerkt in de Handreiking Regionaal Risicoprofiel op de thema's natuurlijke omgeving, vitale infrastructuur en omgeving en gezondheid.

De thema's zijn op hun beurt verder uitgewerkt in de crisistypen overstromingen, verstoring energie- en drinkwatervoorziening, verstoring telecommunicatie en ICT en ziektegolf.

Tijdens dit onderzoek is vastgesteld welke van deze crisistypen, geoperationaliseerd in regio-specifieke incidenttypen of scenario's, door de regio als relevant worden beschouwd. In veel gevallen moeten, om dergelijke incidenten het hoofd te kunnen bieden, afspraken worden gemaakt met omringende veiligheidsregio's en andere crisispartners. Op dit laatste punt wordt in paragraaf 2.4 nader ingegaan.

In de Veiligheidsregio Hollands-Midden leidt dit tot de volgende uitwerking:

Crisistype	Incidenttype of maatgevende scenario
Overstromingen	Overstroming Dijkkring 14
	Overstroming Dijkkring 15
Vitale Infrastructuur	Energievoorziening
	Drinkwatervoorziening
	Telecommunicatie en ICT
Ziektegolf	Ziektegolf (griep)

¹ Artikel 37 lid 1 Wvr.

In het risicoprofiel worden in de paragraaf 'grensoverschrijdende risico's' vitale objecten/infrastructuur en overstromingen specifiek benoemd als bovenregionale risico's waarvoor afspraken dienen te worden gemaakt met de aangrenzende regio's. In het beleidsplan heeft de regio als actiepunt opgenomen dat de benodigde voorbereidingsacties ten behoeve van nationale rampscenario's zoals hoog water, pandemie en uitval van vitale infrastructuur samen met haar partners dienen te worden uitgevoerd. Dit heeft voor het risico overstromingen geleid tot bovenregionale rampbestrijdingsplannen voor de dijkringen 14 en 15.

2.3.4.2 Bovenregionale, interregionale en internationale ontwikkeling

De veiligheidsregio benoemt in de rapportage 'samenwerken loont' (oktober 2010), dat zij met verschillende relevante partners en buurregio's de relatie wil versterken en dat zij operationele afspraken wil maken. Zo is door de vier voorzitters van de veiligheidsregio's en de commissaris van de Koningin in de provincie Zuid-Holland op 8 december 2010 een intentieverklaring voor samenwerking ondertekend. De regio heeft inmiddels afspraken gemaakt over (wederzijdse) bijstand met omliggende veiligheidsregio's en over de afstemming in geval van grensoverschrijdende incidenten.

Op 12 september 2011 is door de vier voorzitters van de veiligheidsregio's het 'convenant voor de interregionale samenwerking tussen de vier veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland' getekend. Op 11 november 2011 zijn in het Ambtelijk Overleg Veiligheidsregio's Zuid-Holland acties geformuleerd die samen een eerste uitwerking van de bepalingen in het convenant vormen. Eén van deze prioriteiten betreft het beoordelen van de grensoverschrijdende risico's (scenario's) en het opstellen van een afwegingskader om typen crises te verbinden met de wijze van aanpak en vorm van crisismanagement (prio c).

2.4 Convenanten met vitale crisispartners

Het Veiligheidsberaad is, op verzoek van de minister van Veiligheid en Justitie, met het project Vitale Partnerschappen in Veiligheid gestart. Producten van dit project zijn convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio en de vitale partners. Bij dit project gaat het om de in paragraaf 2.3.4 genoemde thema's: Energie/Gas, Drinkwater, Telecommunicatie, Spoor en Rijkswaterstaat/Waterschappen². Medio 2012 is het project beëindigd zonder dat het modelconvenant Telecommunicatie is opgeleverd. Bij de beoordeling van de regio is dan ook uitgegaan van de vier modelconvenanten die wel zijn opgeleverd.

Het convenant Spoor is wel door ProRail eenmalig ondertekend, maar nog niet door het Veiligheidsberaad vastgesteld. Met betrekking tot het convenant Spoor is onderzocht of de veiligheidsregio's deze hebben ondertekend en of met de betrokken partijen afspraken zijn gemaakt.

Op het moment van afsluiten van de onderzoeksfase voor dit rapport heeft de regio convenanten afgesloten met Oasen, Dunea en PWN voor Drinkwater, met Netbeheer Nederland voor Energie/Gas, Rijkswaterstaat en de Hoogheemraadschappen Rijnland, Schieland en de Krimpenerwaard, 'Amstel, Gooi en Vecht' en De Stichtse Rijnlanden.

Naast deze convenanten heeft de regio met andere ketenpartners afspraken gemaakt of convenanten afgesloten. Dit zijn afspraken of convenanten met de crisispartners waterhulpverlening, Regionaal Militair Commando-West, het Nederlands Rode Kruis, de calamiteitenzender, Rijkswaterstaat, Slachtofferhulp en hulpdienst voor noodcommunicatie Dares. Daarnaast heeft de regio samenwerkingsafspraken vastgelegd met de Veiligheidsregio Kennemerland voor de bestrijding van vliegtuigincidenten, bijvoorbeeld over het uitwisselen van verbindingsofficieren. In het kader van de dijkringen 14 en 15 zijn twee convenanten afgesloten met de betrokken provincies,

² Bron: website Veiligheidsberaad.

veiligheidsregio's, politie, hoogheemraadschappen, Rijkswaterstaat en het voormalige ministerie van Verkeer en Waterstaat. Dit zijn echter convenanten op basis van de regelgeving voorafgaand aan de komst van de Wvr. De regio is in afwachting van een initiatief van het veiligheidsberaad om dit te actualiseren.

2.5 Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen

2.5.1 Meerjaren multidisciplinair oefenbeleidsplan

Het meerjaren multidisciplinaire oefenbeleidsplan voldoet aan alle aanvullende eisen die daaraan door de Inspectie worden gesteld. De regio stelt driejaarlijks een multidisciplinair oefenbeleidsplan vast en op basis van dit beleidsplan jaarlijks een oefenplan. Het beleidsplan voorziet in opleiding, bijscholing en oefening van de functionarissen, inclusief de gemeentelijke functionarissen. In het plan is de oefenfrequentie voor de sleutelfunctionarissen vastgelegd en zijn een financiële en een uitvoeringsparagraaf opgenomen. De werkgroep Multidisciplinair Opleiden-, Trainen- en Oefenen (MDOTO) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het plan.

2.5.2 Verband tussen het opleiden en oefenen en het risicoprofiel

In het multidisciplinair oefenbeleidsplan is opgenomen dat de crisisfunctionarissen worden beoefend aan de hand van de regionale risico's.

2.5.3 Jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur

De veiligheidsregio kent in haar oefenstructuur geen systeem oefening waarbij alle onderdelen van de hoofdstructuur gezamenlijk en gelijktijdig worden beoefend. De grootschalige oefening die de regio organiseert is verspreid over meerdere dagen waarbij elke dag andere onderdelen van de hoofdstructuur (MK-CoPI, CoPI-ROT, ROT-BT/RBT) worden beoefend. Met een dergelijke opzet wordt de samenhang tussen de teams, vanaf meldkamer tot Regionaal Beleidsteam, niet ineens en in zijn geheel beoefend. In 2012 heeft de veiligheidsregio incidenteel – voor de input voor de *Staat van de Rampenbestrijding 2016* - besloten tot het organiseren van een systeem oefening conform de wettelijke vereisten. In 2013 is de regio voornemens om samen met de andere veiligheidsregio's in de provincie Zuid-Holland samen met Defensie een interregionale oefening te houden.

2.5.4 Oefenjaarplannen

De regio heeft voor 2011 en 2012 oefenjaarplannen opgesteld. Deze oefenjaarplannen zijn bestuurlijk vastgesteld. De oefenjaarplannen sluiten aan op het meerjaren oefenbeleidsplan en kennen jaarlijks verschillende doelen, zoals het vormgeven van de rol van informatiemanager binnen de teams of de deelnemers bekend maken met het regionaal crisisplan. Uit de informatie notitie voortgang jaarplan blijkt dat niet alle geplande oefeningen in 2011 zijn uitgevoerd. Een aantal activiteiten zijn geannuleerd en een aantal activiteiten zijn verplaatst naar 2012.

2.5.5 Kwaliteitssysteem

In 2008 is door het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio het document "Proces van evaluatie" vastgesteld. In dit document staan de richtlijnen opgenomen voor het systematisch evalueren van oefeningen, multidisciplinaire inzetten en grootschalige incidenten. De regio heeft geconstateerd dat de vastgestelde werkwijze en methodiek niet overal wordt gebruikt. De regio heeft een projectplan opgesteld om te komen tot een herziening van de multidisciplinaire evaluatiesystematiek. De doelstelling van het projectplan is het aanpassen van de huidige evaluatiesystematiek, het opleveren van een capaciteitsplanning evaluatoren (per kolom) en een implementatieplan dat wordt gedragen door de kolommen van de veiligheidsregio. In de uitwerking van de systematiek wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds het evalueren van incidenten en anderzijds het evalueren van oefeningen. De herziene evaluatiesystematiek is echter bruikbaar bij oefeningen en incidenten. Volgens de planning in het projectplan wordt de herziening in mei 2013 afgerond.

In 2010 heeft de regio een start gemaakt met het registreren van oefenmomenten. In 2011 is de multidisciplinaire module beschikbaar in AG5 die kan aansluiten bij de oefenregistratie van mono-brandweer en de GHOR. In 2012 is de regio gestart met de voorbereidingen om te komen tot een multidisciplinaire registratie in AG5 (oefenpaspoort). De feitelijke registratie zal plaatsvinden vanaf 2013.

3. Systeemoefeningen en/of incidentevaluaties

3.1 Rol en samenwerking met de IVenJ

Voor het toetsen van de wettelijke minimum eisen maakt de Inspectie, na validatie, onder meer gebruik van evaluaties van een grote (systeem) oefening of van een evaluatie van een GRIP-3 of GRIP-4 incident. De evaluatie van een incident geeft echter een realistischer en daarmee een vollediger beeld dan van een grote (systeem)oefening.

In de regio hebben zicht in de onderzoeksperiode twee GRIP-3 en één GRIP-4 incident voorgedaan.

Voor het toetsen van de operationele prestaties is gebruik gemaakt van het evaluatierapport van de systeemoefening gehouden op 16 mei 2012. Hierbij is de Inspectie op onderdelen tot een oordeel gekomen dat afwijkt van het oordeel dat in de rapportage van de zelfevaluatie van de veiligheidsregio staat vermeld.

Tijdens de oefening betreft het scenario een brand in het duingebied van Noordwijk bij de Noordwijkse Golfclub. De harde wind zorgt ervoor dat door vlieg vuur omliggende bossen snel in brand raken. Met een hoge snelheid verspreiden de natuurbranden zich in zuidoostelijke richting waardoor vakantieparken, campings, hotels en woningen worden bedreigd. Er ontstaat onrust en op de wegen in de directe omgeving ontstaan opstoppingen en vinden meerdere kleinere aanrijdingen plaats.

3.2 Uitkomsten van de evaluaties en het toetsingskader

3.2.1 Organisatie

De regio heeft haar planvorming op de inrichting van de hoofdstructuur, de samenstelling van onderdelen van de hoofdstructuur en de opkomstnormen voor sleutelfunctionarissen aangepast aan de wettelijke vereisten gesteld in het Bvr. Met betrekking tot de samenstelling van de teams zijn bijvoorbeeld informatiemanagers in de planvorming opgenomen en maakt een Sectie Bevolkingszorg en een Sectie Informatiemanagement deel uit van het ROT. In de samenstelling van de teams ontbreken tijdens de oefening enkele sleutelfunctionarissen.

Het adviseren van het ROT door het CoPI en het adviseren van het GBT door het ROT wordt tijdens de oefening onvoldoende vormgegeven. De leidinggevenden hebben weliswaar contact met elkaar, maar brengen geen advies uit over de aanpak en bestrijding van het incident. Vanuit het Team Bevolkingszorg vindt wel advisering richting het ROT plaats.

In de uitvoering is er bij het CoPI en het ROT sprake van afstemming met andere betrokken partijen en vindt sturing en coördinatie plaats. De leider CoPI heeft zich tijdens de oefening ontkleurd opgesteld.

3.2.2 Alarmering

De veiligheidsregio heeft de beschikking over een vastgestelde GRIP-regeling en een regionaal crisisplan waarin de opschaling van de rampenbestrijdingsorganisatie staat beschreven. De calamiteitencoördinator (CaCo) op de meldkamer is bevoegd om op te schalen naar ten hoogste GRIP-2.

De eenhoofdige leiding op de meldkamer, de CaCo, is in planvorming vastgelegd. Ondanks dat er sprake is van piket werd deze functie direct (telefonisch) vanaf de start

van het incident ingevuld. Binnen de meldkamer zijn het delen van informatie en het bewaken van het opschalingsniveau geborgd door het optreden van de CaCo.

Tijdens de oefening is geen sprake van tijdige alarmering (maximaal zes minuten overschrijding). Het is de vraag in hoeverre dit door de gehanteerde alarmeringsprocedure wordt veroorzaakt; vertraging in de alarmering treedt op doordat de brandweercentralist bij iedere ophoging handmatig het uitrukvoorstel moet aanpassen. Tegelijkertijd met of aansluitend aan de alarmering van de operationele hoofdstructuur worden ook de AGS, Staatsbosbeheer en Defensie gealarmeerd.

De CaCo heeft tijdens de oefening veel aandacht besteed aan het opstellen van een meldkamerbeeld. Dit beeld was echter niet binnen de normtijd van vijf minuten beschikbaar. Er werd op de meldkamer op dit moment nog in meerdere incidenten gewerkt. Later is de beschrijving wel schriftelijk beschikbaar en worden sleutelfunctionarissen hierin voorzien.

3.2.3 Opschaling

Bij deze systeemoefening is gebleken dat het behalen van de normtijden voor sleutelfunctionarissen een aandachtspunt blijft. Tijdens hun afwezigheid wordt niet in de functies van informatiemanager CoPI en voorlichter ROT voorzien. Hierdoor komt informatie vanuit het CoPI laat beschikbaar voor de andere onderdelen van de hoofdstructuur en ontstaat er een knelpunt in de afstemming over voorlichting.

Ook de samenstelling van Team Bevolkingszorg is onvoldoende geborgd. De beoogde informatiemanager en coördinator van de voorlichting komen niet op. Deze functies worden tijdens de oefening uiteindelijk door aanwezige MOV-ers ingevuld. Doordat teveel sleutelfunctionarissen niet tijdig opkomen, starten het CoPI, (onderdelen van) het ROT en de coördinator voorlichting Team Bevolkingszorg niet binnen de gestelde normtijden. Tijdens de oefening komen enkele functionarissen niet tijdig op.

De regio is nog niet in het bezit van een continuïteitsplan. Hierdoor is het onbekend hoe de regio een onafgebroken en langdurige inzet van de hoofdstructuur van de rampenbestrijdingsorganisatie denkt te garanderen.

3.2.4 Informatiemanagement

Tijdens de systeemoefening is gebruik gemaakt van LCMS. Alle onderdelen van de hoofdstructuur zijn aangesloten op het netcentrisch systeem. Ook actiecentra hebben in principe toegang tot LCMS, tijdens de oefening was echter in het Actiecentrum Voorlichting geen functionaris aanwezig die hiertoe was toegerust.

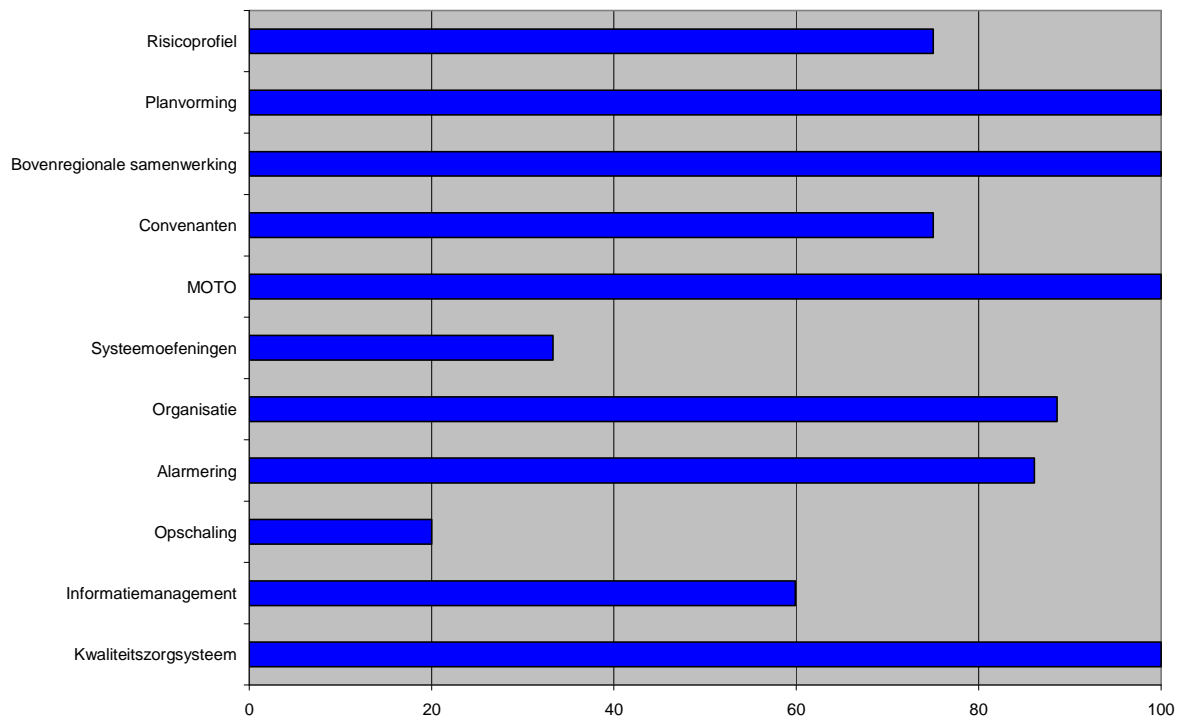
Vanaf GRIP-2 is het ROT belast met het maken van een centraal totaalbeeld. Tot GRIP-2 betreft dit de meldkamer. Beide onderdelen voeren dit in de praktijk zo uit. Het ROT heeft moeite met het opstellen van het totaalbeeld, omdat er langere tijd weinig informatie beschikbaar komt. De informatie in LCMS voldoet niet aan de wettelijke eisen die aan de inhoud van het totaalbeeld worden gesteld.

De onderdelen van de hoofdstructuur, met uitzondering van het Team Bevolkingszorg, houden een eigen beeld bij. Het RBT heeft de beschikking gekregen over het totaalbeeld. Niet alle onderdelen die een eigen beeld bijhouden voldoen aan de wettelijke eisen die aan de inhoud van dit eigen beeld worden gesteld. De meldkamer en het ROT hebben de informatie zoveel mogelijk nadat zij beschikbaar kwam verwerkt in LCMS. Het CoPI had de eerste anderhalf uur niet de beschikking over een informatiemanager, het eigen beeld is daar voornamelijk op een whiteboard tot stand gekomen. Pas nadat de informatiemanager is opgekomen wordt informatie in LCMS vastgelegd. De informatie die in LCMS is opgenomen is daarmee ook automatisch beschikbaar gesteld aan de onderdelen van de hoofdstructuur en het onderdeel dat het totaalbeeld

bijhoudt. Vooral bij de uitvoering van het informatiemanagement binnen de onderdelen van de hoofdstructuur is ruimte voor verbetering.

4. Diagram

Op basis van bovenstaande bevindingen en analyses ontstaat het volgende huidige beeld.

5. Conclusies

De Veiligheidsregio Hollands-Midden heeft ten opzichte van de vorige meting op onderdelen een vooruitgang geboekt. Op een aantal punten is nog verbetering gewenst:

- In het risicoprofiel is nog geen overzicht van risicovolle situaties binnen de veiligheidsregio opgenomen die tot een brand, ramp of crisis kunnen leiden.
- De regio kent in haar oefenstructuur geen systeem oefening die aan het Bvr voldoet.
- Het functionarisvolgsysteem is nog niet volledig operationeel. De regio verwacht in 2013 over te gaan op multidisciplinaire registratie van oefenmomenten.
- De (tijdige en volledige) opkomst van sleutelfunctionarissen is onvoldoende geborgd.
- De functie van eenhoofdige leiding op de meldkamer, de CaCo, wordt met een piketfunctie ingevuld, dit levert risico op voor de borging van de continuïteit.
- De borging van de continuïteit van de hoofdstructuur is nog niet in een document vastgelegd.
- De netcentrische werkwijze is nog niet volledig geïmplementeerd waardoor op het gebied van informatiemanagement nog ruimte is voor verbetering. Het gaat hierbij om de opkomst van informatiemanagers, de toegang van de gemeentelijke actiecentra tot informatie, het opnemen van informatie in het eigen beeld en het groeperen van informatie.

6. Aanbevelingen

Op basis van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

- Hoewel de regio goed scoort op onderdelen, blijft het nodig om verder te investeren in de versterking van de voorbereiding op de rampenbestrijding, waarbij de focus vooral moet liggen op de systeemoefeningen, opschaling en informatiemanagement.
- Vul het risicoprofiel aan met het overzicht van risicovolle situaties.
- Neem een periodieke systeemoefening conform het Bvr op in de oefenstructuur.
- Draag zorg voor een betere borging van een (tijdige) opkomst van sleutelfunctionarissen.
- Blijf investeren in de uitvoering van de netcentrische werkwijze in oefeningen, opleidingen en trainingen.